

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет філології та журналістики
Кафедра української мови та лінгводидактики

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СТЯМУВАННЯМ

підготовки бакалавра
спеціальності 014 Середня освіта (Англійська мова і література)
освітньо-професійної програми Середня освіта. Англійська мова

Луцьк – 2022

Силабус навчальної дисципліни «УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)» підготовки бакалавра для студентів галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка», спеціальності 014 «Середня освіта (Англійська мова і література)», освітньо-професійної програми «Середня освіта. Англійська мова».

Розробник: Яворський А. Ю., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та лінгводидактики.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри української мови та лінгводидактики, протокол № 2 від «21» вересня 2022 р.

Завідувач кафедри

проф. Наталія Костусяк

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка	Нормативна
Кількість годин / кредитів 90/3	014 Середня освіта (Англійська мова і література)	Рік навчання 1-й
ІНДЗ: <u>немає</u>	Середня освіта. Англійська мова Бакалавр	Семестр 2-й
		Практичні 42 год.
		Самостійна робота 40 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		українська

Таблиця 1 а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка	Нормативна
Кількість годин / кредитів 90/3	014 Середня освіта (Англійська мова і література)	Рік навчання 2 -й
ІНДЗ: <u>немає</u>	Середня освіта. Англійська мова Бакалавр	Семестр 3-й
		Практичні 14 год.
		Самостійна робота 66 год.
		Консультації 10 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Яворський Андрій Юрійович
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри української мови та лінгводидактики
Контактна інформація	+38(073)121 66 98;
	andriy88hml@ukr.net
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi
	Заняття за розкладом. Консультації: в день проведення лекцій/ семінарських занять (за попередньою домовленістю).

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасна українська літературна мова професійної сфери. Фахівці нової генерації мають бути не тільки професійно кваліфікованими, а й мовно компетентними, тобто досконало володіти українською літературною мовою у повсякденно-професійній, офіційно-документальній сфері, а також набути навичок комунікативно вмотивованого використання фахової української мови.

2. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Мета навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» – формування у майбутніх учителів професійно зорієнтованих умінь і навичок досконалого володіння державною українською літературною мовою у фаховій сфері.

Основні **завдання** вивчення дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням»: сформувати компетенцію майбутніх фахівців, що містить знання і практичне оволодіння нормами літературної професійної мови; стійкі навички усного й писемного мовлення, зорієнтованого на професійну специфіку; навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні; навички і вміння оптимальної мовної поведінки у професійній сфері.

3. Результати навчання (компетентності).

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність спілкуватися державною мовою (в усній і письмовій формах) на професійному рівні.

ЗК 3. Здатність до вираження національної культурної ідентичності, осмислення історії у контексті розвитку соціальних інституцій та груп, виявлення поваги до багатоманітності й мультикультурності у суспільстві; зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, техніки і технологій.

ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі для здійснення професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність вчитися, опановувати нові знання й застосовувати їх у практичних ситуаціях, використовуючи інформацію з різних джерел.

ЗК 8. Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми, бути ініціативним і генерувати нові ідеї.

ЗК 9. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, толерантного та взаємоввічливого спілкування з представниками інших професійних груп із дотриманням професійної етики.

ЗК 10. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.

ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК 1. Здатність усвідомлювати структуру педагогічної науки та їх теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про німецьку та англійську мови як особливу знакову систему, їхню природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність користуватися наявними та створювати (за потреби) нові навчально-методичні матеріали, зокрема електронні освітні ресурси, використовувати цифрові технології в освітньому процесі.

ФК 8. Здатність здійснювати об'єктивний контроль, оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу.

ФК 9. Здатність розвивати в учнів критичне мислення та формувати ціннісне ставлення, використовувати стратегії роботи з учнями, які мотивують та сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності.

ФК 10. Здатність підтримувати осіб з особливими освітніми потребами та створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища; обирати освітні технології виховання з врахуванням вікових та індивідуальних особливостей розвитку і потреби учнів, а також забезпечити просування індивідуальними освітніми траєкторіями.

ФК 11. Здатність організовувати безпечний навчально-виховний процес, пропагувати здоровий спосіб життя; планувати й проводити години класного керівника; організовувати виховні заходи, планувати виховну роботу в позашкільних закладах освіти, оздоровчих таборах.

ФК 12. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної та наукової діяльності: визначати індивідуальні професійні потреби, знаходити умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя; виконувати наукові фахові дослідження з іноземних мов та методики їх викладання, а також оприлюднювати їхні результати.

ПРН 1. Осмислює основні завдання педагога-вчителя, який володіє фаховими знаннями і здатен незалежно мислити, відповідально діяти та вирішувати професійні й практичні завдання у галузі освіти / педагогіки, пов'язані з викладанням німецької й англійської мов у закладах загальної середньої освіти для базової школи із застосуванням інноваційних підходів, доцільних методів і технологій зорієнтованого компетентнісного та інтегрованого навчання, виховання і розвитку учнів.

ПРН 2. Вільно спілкується з професійних питань із фахівцями та нефахівцями (в тому числі представниками інших культур) державною та/або іноземними мовами усно й письмово з метою використання їх для організації й управління освітнім процесом.

ПРН 3. Вміє ефективно працювати з інформацією: збирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, впорядковувати, класифікувати, систематизувати, критично аналізувати й інтерпретувати її; цікавитися й користуватися сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями, апаратними та програмними засобами інформатизації в освіті.

ПРН 6. Використовує різні види ораторських виступів, ефективно планує виступи та добирає матеріал, оперує методикою підготовки та виголошення промови, володіє основами техніки мовлення, вміє фахово вести розгорнутий монолог/діалог та уміло застосовувати вербальні та невербальні засоби спілкування.

ПРН 8. Знає й розуміє систему мови і вміє застосовувати ці знання у професійній освітній діяльності.

ПРН 9. Володіє принципами, технологіями і прийомами створення усних і письмових текстів різних жанрів державною та іноземними мовами.

ПРН 10. Здійснює аналіз мовних одиниць рідної та іноземних мов, визначає їхню взаємодію та характеризує мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 16. Вміє взаємодіяти, враховуючи культурні та особистісні відмінності співрозмовників, принципи недискримінації й поваги до відмінностей та підходів, визначених цілями сталого розвитку.

4. Структура навчальної дисципліни.

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Українська літературна мова – мова професійного спілкування						
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування	4	-	2	2	-	ДС / 1
Тема 2. Основи культури мовлення. Словники в професійному мовленні	5	-	2	2	1	ДС / 1
Тема 3. Мовний етикет та його роль у формуванні професійної компетентності	6	-	2	4	-	РМГ / 2
Тема 4. Стили сучасної української літературної мови в професійному спілкуванні.	7	-	2	4	1	ДС / 2
Тема 5. Текст як форма реалізації мовленнєво-професійної діяльності	6	-	2	4	-	ДБ / 2
Разом за модулем 1	28	-	10	16	2	8
Змістовий модуль 2. Професійне спілкування						
Тема 6. Спілкування як інструмент професійної діяльності	7	-	4	2	1	ДС / 4
Тема 7. Культура усного фахового спілкування	9	-	4	4	1	РМГ / 4
Тема 8. Форми колективного обговорення професійних проблем	4	-	2	2	-	ДС / 2
Тема 9. Писемна професійна комунікація (ділові папери)	9	-	4	4	1	ДС / 4
Тема 10. Довідково-інформаційні документи	10	-	8	2	-	ДС, ІРС / 8
Разом за модулем 2	39	-	22	14	3	22
Змістовий модуль 3. Наукова комунікація як складник фахової діяльності						
Тема 11. Українська термінологія у професійному спілкуванні	7	-	2	4	1	Р / 2

Тема 12. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні	7	-	4	2	1	ІНДЗ, ДС / 4
Тема 13. Проблеми перекладу і редагування наукових текстів	9	-	4	4	1	РЗ, ДС / 4
Разом за модулем 3	23		10	10	3	10
Екзамен						60
Всього годин / Балів	90	-	42	40	8	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Таблиця 3а

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.						
Українська літературна мова – мова професійного спілкування						
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування	6	-	-	6	-	ДС / 1
Тема 2. Основи культури мовлення. Словники в професійному мовленні	9	-	2	6	1	ДС / 1
Тема 3. Мовний етикет та його роль у формуванні професійної компетентності	6	-	-	6	-	РМГ / 2
Тема 4. Стили сучасної української літературної мови в професійному спілкуванні.	7	-	2	4	1	ДС / 2
Тема 5. Текст як форма реалізації мовленнєво-професійної діяльності	5	-	2	2	1	ДБ / 2
Разом за модулем 1	33	-	6	24	3	8
Змістовий модуль 2. Професійне спілкування						
Тема 6. Спілкування як інструмент професійної діяльності	5	-	-	4	1	ДС / 4
Тема 7. Культура усного фахового спілкування	7	-	-	6	1	РМГ / 4
Тема 8. Форми колективного обговорення професійних проблем	8	-	2	6	-	ДС / 2
Тема 9. Писемна професійна комунікація (ділові папери)	9	-	2	6	1	ДС / 4
Тема 10. Довідково-інформаційні документи	3	-	-	2	1	ДС, ІРС / 8
Разом за модулем 2	32	-	4	24	4	22
Змістовий модуль 3.						
Наукова комунікація як складник фахової діяльності						

Тема 11. Українська термінологія у професійному спілкуванні	9	-	2	6	1	Р / 2
Тема 12. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні	7	-	-	6	1	ІНДЗ, ДС / 4
Тема 13. Проблеми перекладу і редагування наукових текстів	9	-	2	6	1	РЗ, ДС / 4
Разом за модулем 3	25		4	18	3	10
Екзамен						60
Всього годин / Балів	90	-	14	66	10	100

5. Завдання для самостійного опрацювання

Таблиця 4

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тенденції розвитку української мови на сучасному етапі	1	2
2	Засоби забезпечення престижу української мови: історичний досвід	1	2
3	Труднощі української словозміни	2	4
4	Український правопис – 2019: основні зміни	2	4
5	Варіантні норми в новій редакції правопису 2019 року	2	2
6	Гендерні аспекти спілкування	1	2
7	Невербальні засоби спілкування	1	4
8	Мовні засоби переконування	2	2
9	Мовленнєві, стилістичні, композиційні і комунікативні принципи презентації	2	4
10	Дискусія, полеміка, диспут як різновид суперечки	2	2
11	Особливості текстів кадрово-контрактних документів	2	2
12	Термінологія обраного фаху (прикладна лінгвістика)	2	2
13	Становлення і розвиток наукового стилю	2	2
14	Анотування і реферування наукових текстів	2	4
15	Науковий етикет. Наукова дискусія та її правила	2	2
16	Калькування елементів близькоспоріднених мов	2	2
17	Способи творення термінів. Терміни питомі та запозичені	2	4
18	Вимоги щодо виконання і оформлювання кваліфікаційних робіт	2	4
19	Орфографічні норми (зі змінами і доповненнями)	2	4
20	Орфоепічні норми (у зв'язку зі змінами правопису)	2	4
21	Пунктуаційні норми сучасної української літературної мови	2	4
22	Граматичні норми сучасної української літературної мови	2	4
	Разом	40	66

6. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Студенти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття відповідно до розкладу. Консультації в позааудиторний час відбуваються щопонеділка (15:00–16:00, каб. 304). Підготовка до практичних занять здійснюється за посібником: Шевчук С. В., Клименко І. В. *Українська*

мова за професійним спрямуванням: підручник. Київ : Алерта., 2014. 696 с.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою і складається із суми балів за поточний контроль знань (максимум 40 балів) і балів за екзамен у формі комп'ютерного тестування (максимум 60 балів). Поточне оцінювання відбувається на кожному практичному занятті (1–2 бали).

Політика щодо академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності (недбайливе цитування, присвоєння чужих ідей чи робіт, плагіат, псевдоавторство, неповажне ставлення до учасників освітнього процесу тощо) недопустимі. У разі таких дій – адекватна реакція відповідно до [Кодексу академічної доброчесності](#).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Виконання усіх форм робіт, які підлягають оцінюванню, відбувається в строго визначені розкладом терміни. Пропущені з поважних причин теми чи заняття можуть бути відпрацьовані під час консультацій.

7. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю є екзамен у формі комп'ютерного тестування (максимум 60 балів). Підготуватися до іспиту можна за посібником: *Українська мова за професійним спрямуванням: збірник тестових завдань для студ. вищ. навч. закл. / С. К. Богдан (відп. ред.). Луцьк: Вежа-Друк, 2020. 176 с.*

8. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

9. Рекомендована література

1. Азарова Л. Є., Стадній А. С., Радомська Л. А. «Українська мова (за професійним спрямуванням) у таблицях і схемах» для студентів I курсу: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2018. 176 с.

2. Гриценко Т. Українська мова за професійним спрямуванням. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 624 с.

3. Загнітко А. П., Данилюк І. Г. Українське ділове мовлення: професійне і непрофесійне спілкування. Донецьк: БАО, 2017. 480 с.

4. Зубков М. Норми й культура української мови фахової спрямованості за оновленим правописом. Київ: Арій, 2020. 608 с.

5. Кацавець Р. С. Українська мова: усна і писемна (ділове спрямування). Навчальний посібник. Київ: Алерта, 2020. 264 с.

6. Козаченко Г. В. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник . 2-ге вид., випр. Київ: ВСВ Медицина, 2017. 334 с.

7. Колоїз Ж. В., Березовська-Савчук Н. А. Українська мова професійного

спілкування в аспекті теорії стилів та культури мовлення : практикум / за ред. проф. Колоїз Ж. В. Кривий Ріг: ФОП Маринченко С.В., 2019. 131 с.

8. Німецько-український, українсько-німецький словник з ілюстраціями та прикладами: для початкової та основної загальноосвітньої школи. Понад 8000 слів та виразів / С. А. Зайковські. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. 120 с.

9. Німецько-український, українсько-німецький словник : 70 тисяч слів та словосполучень / уклад.: Лисенко Е. І., Бублик В. Н., Двухжилов О. В. [та ін] ; за ред. Лисенко Е. І. 6-те вид., виправл. та допов. Вінниця: Нова Книга, 2012. 976 с.

10. Українська мова за професійним спрямуванням: збірник тестових завдань для студ. вищ. навч. закл. / С. К. Богдан (відп. ред.). Луцьк: Вежа-Друк, 2020. 176 с.

11. Український правопис. Харків: Фоліо, 2019. 260 с.

12. Шевчук С. В., Кабиш О. О., Клименко І. В. Сучасна українська літературна мова: навчальний посібник. Київ: Алерта, 2017. 544 с.

13. Шевчук С., Клименко І. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. 5-те вид., виправ. і доповнен. Київ: Алерта, 2019. 640 с.